

ПРЕС-РЕЛІЗ

Проект Трестового Фонду НАТО з ліквідації могильників радіоактивних відходів в Україні «Ліквідація могильника радіоактивних відходів, які зберігаються на об'єкті «Вакуленчук» Державної прикордонної служби України (сmt. Вакуленчук Житомирської області)

У різних регіонах України існують об'єкти, на території яких у період між 1960 і 1990 роками Збройними Силами колишнього СРСР у спеціалізованих сховищах (могильниках), були захороненні радіоактивні відходи, що утворилися внаслідок виконання військових програм колишнього СРСР.

Україна попросила про допомогу у ліквідації радіоактивних відходів, розташованих на об'єкті «Вакуленчук» Державної прикордонної служби України (сmt. Вакуленчук Житомирської обл.) для ліквідації їх негативного впливу на навколишнє середовище та населення, і приведення території об'єкту до екологічно безпечного стану.

НАТО разом з Україною започаткували проект по захороненню таких відходів. Цей проект є допомогою Україні. Проект передбачав виконання робіт трьома етапами (попереднє обстеження, вилучення радіоактивних відходів та елементів сховища, рекультивация території) на протязі одного року. Реалізацію проекту розпочато 1 січня 2016 року та завершено, відповідно до визначених термінів, до 31 грудня 2016 року.

Зазначений проект реалізовувався в рамках Імплементативної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з підтримки і постачання (ОНПП) про перезахоронення радіоактивних відходів, що утворилися внаслідок виконання військових програм колишнього СРСР в Україні, яка була підписана 8 лютого 2013 року та ратифікована Верховною Радою України 17 червня 2015 року (Закон України № 526-VIII від 17.06.2015).

Провідною країною в цьому проекті є Федеративна Республіка Німеччина. NSPA є Виконавчою агенцією та відповідає за всі аспекти управління проектом до його завершення, відповідно до політики Трестового фонду НАТО.

Координатором та бенефіціаром з боку України в частині супроводу робіт з поводження з радіоактивними відходами є Державне агентство України з управління зоною відчуження.

Етапи реалізації проекту

- I Радіаційне обстеження об'єкту, вивчення історичної інформації майданчика з проведенням радіологічних і екологічних досліджень.
- II Підготовка технічного рішення, попередня обробка відходів, вилучення радіоактивних відходів, кондиціонування, пакування у відповідні контейнери та транспортування до місць захоронення.
- III Рекультивация території об'єкту, відновлення території до свого первинного стану.

Стан реалізації проекту

В листопаді 2015 року були завершені необхідні процедури і отримано дозвіл на реалізацію проекту. Потенційні виконавці, зареєстровані на сайті НАТО/NSPA, отримали інформацію для підготовки до участі у міжнародному конкурсі.

За попередніми результатами досліджень було виявлено наявність гамма-, бета-, альфа- та нейтронного випромінювання та радіоактивних відходів, які містять джерела кобальту (60 Co), цезію (137 Cs), стронцію (90 Sr) і плутонію (239 Pu) та джерела випромінювання з швидкими нейтронами. Потужність дози досягала до 2500 мР/год. Точні габарити відходів, а також

Державне агентство України з управління зоною відчуження

Державне агентство України з управління зоною відчуження

точна інженерна конструкція могильника були невідомі. Крім того, існував ризик витоку цих джерел за межі захоронення, у довкілля.

Протягом лютого — травня 2016 року було успішно проведено роботи етапу 1 (обстеження та радіологічні дослідження) Державним спеціалізованим підприємством «Київський Державний Міжрегіональний спецкомбінат» та сформовано карту радіаційного забруднення.

За результатами міжнародного конкурсу (NSPA, Люксембург) 27 червня 2016 року підписаний контракт з Виконавцем — ТОВ «НТ-ІНЖИНІРИНГ» на виконання 2-го і 3-го етапів робіт. Протягом липня 2016 року, Виконавцем розроблено Технічне рішення для виконання робіт за Проектом, яке було погоджено з Держатомрегулювання України. ТОВ «НТ-ІНЖИНІРИНГ» отримало ліцензію Держатомрегулювання України на право провадження діяльності з переробки та вилучення РАВ із сховища «Вакуленчук».

У період з 1 вересня по 31 грудня 2016 року ТОВ «НТ-ІНЖИНІРИНГ» успішно виконало всі роботи згідно Технічного рішення, а саме:

- додаткове обстеження, підготовка майданчика та повна мобілізація з розгортанням на місці спеціалізованої техніки та обладнання для виконання робіт;
- вилучення твердих РАВ з сховища, їх кондиціонування, контейнеризація та транспортування до місць захоронення;
- вилучення рідких РАВ та їх переробка у тверді РАВ, для їх подальшого транспортування та захоронення;
- вилучення, фрагментація та транспортування тіла сховища та прилеглого ґрунту до місць захоронення;
- повна рекультивация території.

ТОВ «НТ-ІНЖИНІРИНГ» виконало Проект відповідно до вимог чинних державних та міжнародних стандартів і правил.

За результатами робіт отримано позитивне заключення контролюючих органів державної влади.

На сьогодні, радіаційний фон рекультивованої території відповідає визначеним безпечним нормам. Отриманий досвід планується використати у подальшому під час реалізації наступних проектів з ліквідації могильників «історичних» відходів.

Результати реалізації проекту

- Надано допомогу Україні країнами-членами НАТО у вирішенні проблеми зберігання та ліквідації історичного сховища радіоактивних відходів;
- Повністю реабілітовано територію, на якій зберігались небезпечні радіоактивні відходи;
- Поліпшено стан радіаційної безпеки та усунена загроза незаконного розповсюдження та використання цих радіоактивних відходів, знижено рівень соціальної і психологічної напруженості в регіоні, а також ліквідовано негативний вплив радіоактивних відходів на навколишнє природне середовище та безпеку населення;
- Напрацьовано ключовий досвід реалізації проектів по ліквідації могильників «історичних» відходів та інших подібних місць неконтрольованого зберігання радіоактивних відходів на території України.